

الله أكبر

بخش علمی: علوم کشاورزی

پایان نامه

برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته: مهندسی کشاورزی (اقتصاد کشاورزی)

عنوان پایان نامه:

برآورد ارزش تفریحی کوهستان پارک یزد

مجید حاتمی

استاد راهنما: دکتر غلامرضا یآوری

استاد مشاور: دکتر احمد فتاحی اردکانی

آذر ماه ۹۱

بخش علمی: علوم کشاورزی

مرکز کرج

پایان نامه

برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته: مهندسی کشاورزی (اقتصاد کشاورزی)

عنوان پایان نامه:

برآورد ارزش تفریحی کوهستان پارک یزد

مجید حاتمی

استاد راهنما: دکتر غلامرضا یاوری

استاد مشاور: دکتر احمد فتاحی اردکانی

آذر ماه ۹۱

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته اقتصاد کشاورزی

تحت عنوان: "برآورد ارزش تفریحی کوهستان پارک یزد"

نام و نام خانوادگی: مجید حاتمی

شماره دانشجویی: ۸۷۰۰۰۴۵۲۵

ساعت: ۱۶ - ۱۴

روز: چهارشنبه

تاریخ دفاع: ۹۱/۰۹/۰۱

درجه ارزشیابی:

به حروف:

نمره به عدد: ۱۹.....

اعضای هیات داوران:

ردیف	نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه / موسسه	امضاء
۱	دکتر غلامرضا یآوری	استاد راهنما	استادیار	کرج (پیام نور)	
۲	دکتر احمد فتاحی	استاد مشاور	استادیار	یزد	
۳	دکتر محمد خالدی	استاد داور	استادیار	موسسه پژوهش های وزارت جهاد کشاورزی	
۴	دکتر شهرام هاشم نیا	نماینده تحصیلات تکمیلی	استادیار	کرج (پیام نور)	

ساختمان شماره ۱: کرج، بلوار امام زاده حسن، بعد از چهار راه مصباح ترسیده به میدان استاندارد کدپستی: ۳۶۸۹۹ - ۳۱۵۷۸ تلفن: ۳۲۸۰۵۸۰۱ - ۲ - ۳۲۸۰۱۰۳۰ - ۲ - ۳۲۸۲۱۵۵۶ - ۹ دورنگار: ۳۲۸۰۵۸۰۰
ساختمان شماره ۲: کرج، رجایی شهر، بلوار موذن ضلع شمالی دانشگاه آزاد اسلامی

Http://Karaj.tpnu.ac.ir

شماره:
تاریخ:
پیوست:

اینجانب مجید حاتمی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۷ مقطع کارشناسی ارشد رشته مهندس کشاورزی- اقتصاد کشاورزی گواهی می نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده، و نوشته دیگری بهره گرفته ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می دانم و جوابگوی آن خواهم بود.

مجید حاتمی

امضاء

اینجانب مجید حاتمی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۷ مقطع کارشناسی ارشد رشته مهندس کشاورزی- اقتصاد کشاورزی گواهی می نمایم چنانچه بر اساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

مجید حاتمی

امضاء

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می باشد.

آذرماه ۹۱

تقدیر

وقتی خداوند بر بندگانش منت می نهد آنها را در مسیری قرار می دهد که پیمودن هر گامی در آن طریق هم موجب رضایت خود اوست و هم ایشان را برخوردار از ارشاد و محبت عزیزانی قرار می دهد که لطفشان بی دریغ، عشق و صفا شان مثال زدنی و معاشرت با آنها سراسر کلاس درس و زندگی است و در یک کلام لباس خلیفه الهی بر قامت رعناى آنها برانزده است و من از جمله این بندگانم چرا که در طول تحصیل در دوره کارشناسی ارشد خود در رشته اقتصاد کشاورزی از هدایت و ارشاد استاد معزز جناب آقای دکتر غلامرضا یآوری قرار گرفتم که الحق و الانصاف هم استاد بودند و هم راهنما، مشعلداری که راه پیمودن مسیرهای ناشناخته و تاریک را برایم روشن ساخت و من را برای همیشه مرهون و مدیون خود ساخت که امیدوارم خداوند سالیان سال چراغ عمرش را جهت ادامه راه روشنفکران روشن نگه بدارد تا به صف نشستگان کلاس درسش از گرمای وجودش بهره ها ببرند انشاءالله. در همین راستا وظیفه خود می دانم از استاد گرانقدر و پر تلاش خود جناب آقای دکتر احمد فتاحی اردکانی که گام به گام همراهم بودند و با سعه صدر خطا هایم را اصلاح و نقاط ضعف علمی بنده را گوشزد و به نقاط قوت بدل نمودند و پدران و بزرگواران دستم را گرفتند و کمکم کردند تا بتوانم در پروژه تحقیقی خود که انصافا همه و همه با دقت و وسواس و حقیقی انجام گردیده موفق شوم و کاری را که به عهده گرفته بودم با موفقیت به خط پایان برسانم نهایت سپاس و تشکر را داشته باشم و چون کاری جز دعای خیر از دستم بر نمی آید برای آن بزرگواران و همه عزیزانی که از آغاز تا انجام همراهم بودند به ویژه از همسر عزیزم که با همکاری و صبر و گذشت خود کمک و تشویقم کرد و در تمامی مراحل زندگی به ویژه در طول تحصیلات تکمیلی خود در اداره زندگی و در تربیت فرزند دلبندم از هیچ کوششی دریغ نکرد کمال تشکر و امتنان را دارم از خداوند منان بقای عمر همراه با صحت و عزت را برای آن ها مسئلت می نمایم.

چکیده

پارک ها و تفرجگاه ها به عنوان یکی از اصلی ترین مراکز گذران اوقات فراغت مردم به ویژه شهرنشینان مطرح بوده و همه ساله بخشی از هزینه های عمومی صرف ایجاد و یا نگهداری این گونه محیط ها در سطح شهر ها می شود. تحقیق حاضر در راستای تعیین ارزش تفریحی ناشی از بهره مندی بازدیدکنندگان پارک کوهستان یزد می باشد. این مطالعه به تعیین ارزش تفریحی پارک کوهستان یزد و اندازه گیری میزان تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان برای منافع تفریحی این پارک با استفاده از روش ارزشگذاری مشروط و پرسشنامه انتخاب دوگانه می پردازد. برای اندازه گیری میزان تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان از مدل **Logit** استفاده شده و بر اساس روش حداکثر درستمائی، پارامترهای این مدل برآورد شدند. نتایج نشان می دهد که ۷۹/۴۵ درصد افراد تحت بررسی در این مطالعه، حاضر به پرداخت مبلغی جهت استفاده از پارک کوهستان یزد هستند و متوسط تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان برای ارزش تفریحی این پارک، ۱۱۸۶ ریال برای هر بازدید می باشد. ارزش تفریحی سالانه این پارک ۱۹۱/۱۰۷ میلیون ریال برآورد شده است. نتایج همچنین نشان می دهد که متغیرهای اندازه خانوار، وضعیت تحصیلی، میزان پیشنهاد و درآمد بازدیدکنندگان که از نظر آماری معنی دار شده اند، مهمترین عوامل مؤثر در میزان **WTP** بازدیدکنندگان برای استفاده از پارک کوهستان یزد می باشند. با توجه به اهمیت ذاتی منابع طبیعی و همچنین میزان ارزشهای استخراج شده از سوی بازدیدکنندگان، توجه هر چه بیشتر مسئولان امر را به این منابع پاک و سالم و همچنین بهبود و گسترش آن جهت حفظ روحیه نشاط و شادابی هر چه بیشتر جامعه می طلبد.

واژه های کلیدی: ارزش تفریحی، پارک کوهستان یزد، تمایل به پرداخت، روش ارزشگذاری

مشروط، مدل **Logit**

فهرست

۱	فصل اول
۲	مقدمه
۵	۱-۱- تعریف مساله
۷	۱-۲- سئوالات پژوهش
۷	۱-۳- فرضیه های تحقیق
۸	۱-۴- اهداف تحقیق
۸	۱-۵- کاربرد های تحقیق
۹	۱-۶- قلمرو و محدوده پژوهش
۱۰	۱-۷- محدودیت های تحقیق
۱۰	۱-۸- اهمیت پژوهش
۱۱	۱-۹- روش تحقیق
۱۱	۱-۹-۱- روش نمونه گیری و حجم نمونه
۱۲	۱-۱۰- تعاریف و مفاهیم واژه های تحقیق
۱۶	فصل دوم
۱۷	مقدمه
۱۸	۱-۲- روش های ارزیابی پولی
۱۸	۱-۱-۲- روش های مبتنی بر برآورد منحنی تقاضا
۲۵	۱-۱-۲-۱- روش ترجیحات اظهار شده (بیان شده)
۲۵	۱-۱-۲-۱-۲- روش ارزش گذاری مشروط (CVM)
۲۵	۱-۱-۲-۱-۱-۲- چارچوب نظری روش ارزش گذاری مشروط

۲۹ روش ارزش گذاری مشروط (CVM)
۳۰ روند توسعه ی روش CVM
۳۳ مراحل ارزشگذاری مشروط
۳۴ طراحی مصاحبه در روش ارزش گذاری مشروط
۳۹ روش استخراج
۴۷ روش انتخاب دو تایی دو بعدی (DBDC)
۴۹ الگوی برآورد حداکثر تمایل به پرداخت
۵۱ تخمین الگوی لجیت
۵۵ روش هایی که به برآورد منحنی تقاضا منتهی نمی شود
۵۵ روش هزینه ی جایگزینی
۵۵ روش رفتار تعدیلی (مخارج پیشگیری)
۵۶ روش انتقال منافع
۵۷ روش بهره وری
۵۸ روش هزینه ی فرصت از دست رفته
۵۸ رهنمود هایی برای هدایت مطالعات ارزشگذاری مشروط
۵۸ الف) رهنمود های عمومی
۵۹ ب) رهنمود هایی برای استخراج میزان ارزش از پرسشنامه ها
۶۲ ۲-۲- پیشینه تحقیق
۶۲ مقدمه
۶۲ ۱-۲-۲- پیشینه پژوهش در کشور های خارجی
۷۱ ۲-۲-۲- پیشینه پژوهش در ایران

۷۶ فصل سوم
۷۷ ۱-۳-۱ روش تحقیق
۷۸ ۱-۱-۳ مدل لجیستیک
۸۲ ۲-۳-۲ پرسشنامه ارزش تفریحی
۸۳ ۳-۳-۳ معرفی منطقه ی مورد مطالعه
۸۳ ۱-۳-۳ موقعیت جغرافیایی استان یزد
۸۴ ۲-۳-۳ موقعیت جغرافیایی شهرستان یزد
۸۷ ۳-۳-۳ تاریخچه شکل گیری و احداث پارک
۸۸ ۴-۳-۳ وضعیت کاربری در محدوده طرح
۸۹ ۵-۳-۳ امکانات و محدودیت های ناحیه مورد مطالعه
۹۰ ۶-۳-۳ پارک در حال احداث در دشت و دامنه های شمالی و غربی
۹۰ ۷-۳-۳ ساخت و سازهای دشت شرقی
۹۱ ۸-۳-۳ راه ها و لبه های محدوده
۹۱ ۹-۳-۳ دید و منظر در محدوده طرح
۹۲ ۱۰-۳-۳ دید و منظر در مقیاس کلان
۹۴ ۱۱-۳-۳ امکانات و فرصت ها
۹۵ ۱۲-۳-۳ محدودیت ها و تهدیدها
۹۶ ۱۳-۳-۳ وضع موجود شبکه ارتباطی در سطح شهر
۹۷ ۱۴-۳-۳ دسترسی های اصلی و فرعی به محدوده پارک
۱۰۰ ۱۵-۳-۳ زیر ساخت ها
۱۰۱ ۱۶-۳-۳ آب و آبرسانی

۱۰۲	پارک کوهستان به لحاظ گردشگری	۳-۱۷-۳
۱۰۳	کمبودهای عملکردی پارک و نیازهای خدماتی گردشگران	۳-۱۸-۳
۱۰۵	زیرساخت‌های حفاظتی و بهره‌برداری	۳-۱۹-۳
۱۰۷	فصل چهارم	
۱۰۸	مقدمه	
۱۰۸	محاسبه ارزش تفریحی و توریستی پارک کوهستان یزد	۴-۱-۱۰۸
۱۰۹	ارزیابی ویژگیهای اجتماعی-اقتصادی بازدیدکنندگان	۴-۱-۱۰۹
۱۱۸	ارزیابی میزان تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان	۴-۱-۱۱۸
۱۲۱	ارزیابی نتایج حاصل از تخمین مدل	۴-۱-۱۲۱
۱۲۸	فصل پنجم	
۱۲۹	مقدمه	
۱۲۹	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی	۵-۱-۱۲۹
۱۳۳	پیشنهادها	۵-۲-۱۳۳
۱۳۶	پیوست (الف)	
۱۳۷	پرسشنامه ارزشگذاری تفریحی کوهستان پارک یزد	
۱۴۲	پیوست (ب)	
۱۴۲	نتایج کامپیوتری برآورد مدل لوجیت	
۱۴۶	فهرست منابع	۵-۳-۱۴۶

فهرست جداول

- جدول ۱-۲: برخی از مطالعات انجام گرفته با استفاده از CVM ۳۲
- جدول ۱-۳-۱: مناطق دو گانه شهر یزد ۸۴
- جدول ۱-۴-۱: نتایج توصیفی متغیرهای کمی بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۰۹
- جدول ۱-۴-۲: نتایج متغیرهای کیفی بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۲
- جدول ۳-۴: وضعیت پاسخگویی به سه مبلغ پیشنهادی برای ارزشگذاری تفریحی پارک کوهستان یزد ۱۱۹
- جدول ۴-۴: حداکثر WTP پاسخگویان جهت استفاده تفریحی از پارک کوهستان یزد ۱۲۰
- جدول ۴-۵: مقادیر پارامترهای آماری متغیرهای مدل لوجیت ۱۲۲
- جدول ۴-۶: برآورد سالانه ی ارزش تفریحی پارک کوهستان یزد ۱۲۷

فهرست شکل ها و نمودارها

- شکل ۱-۲: روش های ارزیابی پولی کالاهای زیست محیطی و غیربازاری (ماخذ: بیتمن، ۱۹۹۹) ۱۷
- شکل ۲-۲ فرایند پرسش سوال در روش DBDC ۴۷
- شکل ۱-۳ تصویر googleEarth از محدودهی مورد مطالعه ۸۶
- شکل ۱-۴ نمودار دایره‌ای توزیع سن بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۰
- شکل ۲-۴ نمودار توزیع فراوانی تعداد اعضای خانوار بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۰
- شکل ۳-۴ نمودار دایره‌ای توزیع تحصیلات بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۱
- شکل ۴-۴ نمودار دایره‌ای توزیع مقدار تفریحات طبیعی بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۲
- شکل ۵-۴ نمودار دایره‌ای توزیع جنسی بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۳
- شکل ۶-۴ نمودار دایره‌ای توزیع وضعیت تأهل بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۴
- شکل ۷-۴ نمودار دایره‌ای میزان تمایل بازدیدکنندگان به بازدید مجدد از پارک کوهستان یزد ۱۱۴
- شکل ۸-۴ نمودار دایره‌ای شغل بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۵
- شکل ۹-۴ نمودار دایره‌ای میزان اهمیت محیط زیست برای بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۶
- شکل ۱۰-۴ نمودار دایره‌ای دلایل اهمیت محیط زیست برای بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۷
- شکل ۱۱-۴ نمودار دایره‌ای نحوه‌ی آشنایی بازدیدکنندگان از پارک کوهستان یزد ۱۱۸

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

منابع طبیعی بخشی از عوامل تولید جامعه را تشکیل می دهد که همراه با سایر عوامل کار و سرمایه، برای تولید کالاها و خدمات مورد نیاز بشر بکار گرفته می شود. تداوم و میزان موجودی برخی منابع تجدید شونده از قبیل جنگل و مرتع، جمعیت پرندگان و وحوش و خاک های کشاورزی، به میزان و ماهیت فعالیت بشر وابسته است (ترک نژاد و همکاران، ۱۳۷۴).

توسعه اقتصادی بدون منابع طبیعی غیر ممکن است. منابع طبیعی تجدید شونده به عنوان نهاده، بستر فعالیت های کشاورزی بوده و به عنوان ستاده، بخش قابل توجهی از تولید ناخالص بخش کشاورزی را تشکیل می دهد. سرمایه گذاری در منبع طبیعی تجدید شونده، افزایش تولیدات در سطح این منابع را بدنبال دارد. با افزایش تولیدات منابع طبیعی، تولید و ارزش افزوده بخش کشاورزی در محاسبه درآمد ملی کشور نیز افزایش می یابد (خلیلیان، ۱۳۷۸).

امروزه تخریب منابع طبیعی و از بین رفتن محیط زیست در سطح کشور و جهان بطور واضح قابل مشاهده است. افزایش گازهای گلخانه ای، تخریب لایه ازن، آلودگی آبها و دریاها، کاهش حاصلخیزی خاک، از بین رفتن جنگلها و کاهش پوشش گیاهی زمین، افزایش فرسایش خاک و مسایلی از این قبیل، آینده توسعه و زندگی بشر را با خطر مواجه ساخته است (مجرد آشناباد، ۱۳۷۸). اگر چه محیط زیست مهم ترین مولفه زیست انسان ها محسوب می شود اما تا کنون ارزش های واقعی آن به درستی مشخص نشده است به نحوی که یکی از مهم ترین چالش های فراروی دولت ها در قرن ۲۱، بحران های زیست محیطی می باشد. به همین دلیل، دولت ها تلاش می نمایند تا با اتخاذ سیاست ها و برنامه های مختلف مبتنی بر نتایج حاصل از پیمایش

های میدانی، بر مشکلات زیست محیطی فائق آیند و یا اینکه آثار منفی فعالیت ها و کار کردهای انسان بر محیط زیست را کاهش دهند. بنابر این، اتخاذ شیوه های درست مدیریت اکولوژیک منابع طبیعی با نگرش توسعه پایدار امری ضروری بوده و در نتیجه آگاهی از کارکرد اکوسیستم ها و بهره برداری مستقیم یا غیر مستقیم از خدمات و کالاهای حاصل از آنها نیز لازم می نماید. خدمات و کارکردهای اکوسیستمی اغلب ارزش بسیار زیادی دارند ولی بندرت در بازارها مورد معامله قرار می گیرند، از طرفی بعلت عدم امکان محاسبات کمی و دقیق در تصمیم گیری ها و سیاست گذاری های کلان، توجه کافی به آنها نمی شود (معماریانی، ۱۳۷۸).

هدف اصلی ارزشگذاری اقتصادی^۱ اکوسیستم ها فراهم آوردن اطلاعاتی است که به تصمیم گیرنده در جهت استفاده کارا از منابع موجود در جهت حداکثر نمودن بهبود و رفاه جامعه کمک می کند. منبع، هر آن چیزی است که قادر است بر شرایط انسانی تاثیر بگذارد. بنابر این از دیدگاه اقتصادی واژه منابع مشتمل بر محیط زیست و منابع طبیعی است. در واقع ارزشگذاری اقتصادی منابع با بازگو کردن ارزش کمی کارکردها^۲، خدمات و کالاهای اکوسیستم، برنامه ریزان و مدیران اجرایی، اجتماعی و اقتصادی را در برنامه ریزی حفاظت و بهره برداری پایدار منابع طبیعی یاری می دهد (قربانی و فیروز زارع، ۱۳۸۷).

پارکها منافع تفریحی مختلفی را از طریق فعالیتهایی نظیر پیاده روی، کوهنوردی، پیک نیک، تماشای مناظر، استراحت و کمپینگ برای جوامع ایجاد می کنند. پارکها همچنین دارای منافع اکولوژیکی هستند که از مطالعه گیاهان و جانوران منطقه حاصل می شود. ایجاد و نگهداری از

^۱. Economic valuation

^۲. Function

فضاهای باز به منظور حفظ سلامت و رفاه روحی و جسمی مردم توجه دیگری برای وجود پارکها است. منافع حاصل از پارکها به دو بخش مستقیم و غیر مستقیم قابل تفکیک است. منافع مستقیم خود به موارد مصرفی و غیر مصرفی تقسیم میشود. موارد مصرفی از بازدیدهای واقعی افراد از پارک ناشی می شود، از قبیل فعالیت- های فیزیکی و تجارب آموزشی، موارد غیر مصرفی از احتمال بازدیدهای آینده از پارک یا فراهم آوردن زیستگاهی برای انواع گیاهان و جانوران منطقه به دست می آید. پارکها ممکن است محلی برای اکوسیستمهای ارزشمند فراهم کنند که در نهایت منجر به تولید کالاها و خدمات مصرفی انسان و رفاه کلی جامعه می شوند و این در حقیقت نشان دهنده منافع غیرمستقیم پارکها است (لنسدل و گنگادهاران، ۲۰۰۳).

مطالعه حاضر به تعیین ارزش تفریحی^۱ پارک کوهستان یزد می پردازد. این ارزشگذاری به منظور توسعه کارکردهای پارک، افزایش امکانات و تجهیزات کنونی و آتی پارک، جلوگیری از تخریب اراضی ملی و آگاهی از نظرات و دیدگاه هی بازدیدکنندگان ضروری به نظر می رسد. این تحقیق در پنج فصل انجام می شود. در فصل اول کلیات و روش نمونه گیری تحقیق بیان می شود. در فصل دوم مبانی نظری و پیشینه تحقیق مرور می شود. متدولوژی تحقیق در فصل سوم ارائه می شود. فصل چهارم به برآورد مدل و تجزیه تحلیل یافته ها می پردازد و سر انجام در فصل پنجم جمع بندی نتایج و پیشنهادات ارائه می گردد.

^۱ Recreation Value

۱-۱- تعریف مساله

منابع زیست محیطی در جهان کنونی به مثابه سرمایه های ارزشمندی هستند که در اقتصاد ملی و توازن های زیست محیطی و ایجاد روحیه نشاط در انسان نقش دارند. فراغت یکی از زمینه ها برای پدید آوردن انسانی با ارزش های روانی و عاطفی والاتر و فرهنگ سرشارتر است که باید همسان با نیازهای طبیعی و انسانی هر فرد شناخته شود و ابزارهای بهره وری از آن نیز فراهم آید.

امروزه برخورداری از امکان گذراندن اوقات فراغت در فضای آزاد و سبز یکی از ارکان اصلی توسعه به شمار می آید.

پارک ها و تفرجگاه ها به عنوان یکی از اصلی ترین مراکز گذران اوقات فراغت مردم به ویژه شهرنشینان مطرح بوده و همه ساله بخشی از هزینه های عمومی صرف ایجاد و یا نگهداری این گونه محیط ها در سطح شهر ها می شود. پارک های شهری و جنگلی بدلیل دارا بودن جاذبه های مختلف تفرجگاهی از ظرفیت پذیرش تعداد زیادی بازدید کننده برخوردار می باشند. از آنجا که تفرج می تواند در اقتصاد محلی و ملی حائز اهمیت باشد، پارک ها از نظر اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی منابع پر ارزشی هستند و می توانند در برنامه های راهبردی اقتصادی- اجتماعی نقش تعیین کننده ای داشته باشند. بنابر این، تجزیه و تحلیل آنها از نظر اقتصادی و اجتماعی و بررسی کامل خواسته های مردم و بالاخره ارائه نتایج این پویاها و همچنین پیش بینی نیازهای تفرجگاهی و اوقات فراغت در آینده، کاری است که با وجود دشواری به علت ضرورت باید انجام گیرد. اما نکته اساسی آن است که ارزش های گسترده و بی شمار تفرجگاه ها همانند کارگردهای

دیگر اجزاء محیط زیست، همگی در تراز ارزش های کیفی و غیر قابل سنجش با گزینه های کمی و پولی قرار می گیرند و بر همین اساس در نظر برخی از افراد، این منطقه ها علیرغم صرف هزینه نسبتا قابل توجه، فاقد هر گونه ارزش اقتصادی بوده و یا حداقل در مقام مقایسه با بسیاری از امور تولیدی و یا خدماتی دارای سوددهی پایینی می باشند و در حقیقت اختصاص دادن یک منطقه به پارک یا تفرجگاه در رقابت با سایر فعالیت های اقتصادی که دارای توجیه نسبتا منطقی از درآمد و هزینه می باشند، قرار می گیرد و بدیهی است که در چنین مواردی برنامه های توسعه تفرجگاه ها در چارچوب طرح های توسعه مورد بی توجهی یا کم توجهی قرار می گیرد. کمی کردن چنین منافعی به منظور روشن ساختن اهمیت این منابع در عمل ناممکن است اما امروزه در گستره جهانی تلاش می شود تا ارزش این منابع با بهره گیری از تئوری های گوناگون اقتصادی، در حسابهای ملی گنجانده شود. البته، چنین تلاش هایی بطور عمده بر اساس برآورد و تخمین صورت می گیرد نه ارزش واقعی آنها، اما به هر حال تلاش هایی که برای دستیابی به این هدف دنبال می شود می تواند در نگهداری و نگاهبانی از این منابع بسیار موثر واقع شود.

متخصصان اقتصادی همچنین تلاش هایی را در جهت دستیابی به معیار های تفرجگاهی مردم آغاز کردند که این تلاش ها نیازهای تفرجگاهی آینده و ارزش معیارهای کنونی را روشن می کند. بکار گرفتن چنین روشهایی همراه با پیش بینی قدرت بالقوه تفرگاه ها، امکان ایجاد یک مرکز تفریحی را در آینده از نظر اقتصادی مشخص می کند، از طرفی با مقایسه سیستم های تفریحی می توان درجه ضرورت آنها را از نظر اقتصادی تعیین کرد. گر چه در این رابطه می توان به یقین اظهار نمود که روش های ارائه شده خالی از نقص نمی باشد و هر روش به گونه

ای دارای محدودیت های ویژه است. اما در مجموع هر یک از این شیوه ها می توانند به عنوان شاخصی جهت ارزیابی اقتصادی این منطقه ها بکار گرفته شوند.

رایج ترین روش از این نوع، روش ارزشگذاری مشروط می باشد. در روش ارزشگذاری مشروط جهت تعیین ارزش اقتصادی کالاها و خدمات زیست محیطی مراجعه به افراد مورد نیاز است. به همین دلیل به این روش، روش برتر هم گفته میشود (امیر نژاد ۱۳۸۵).

بسیاری از کاربرد های این روش را می توان در ارزشیابی کیفیت آب وهوا، منافع پارکهای ملی، ماهیگیری، تأثیر دولت بر محیط زیست، تمایل به پرداخت جهت حفاظت از پارکهای جنگلی و... مشاهده نمود.

۲-۱- سئوالات پژوهش

- ۱- ارزش تفریحی سالانه پارک کوهستان یزد به چه میزان است؟
- ۲- متوسط تمایل به پرداخت افراد استفاده کننده از پارک کوهستان یزد به چه میزان می باشد؟
- ۳- چه عواملی بر تمایل به پرداخت بازدید کنندگان از پارک کوهستان یزد موثر می باشد؟

۳-۱- فرضیه های تحقیق

- ۱- تمایل به پرداخت بازدید کنندگان از پارک بالا می باشد.